

FOAIE

пептрѣ

МШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 23.

Luni, 7. Junie.

1843.

САМЪЛА ВЪЛКАН,

епіскопъла ромънск дела Opadia mare.

(Фндаціоналъла дънскъла.)

„Дъмнезеке, спре ажъторѣла меѣ еа аминте шѣ дървѣе ачествѣ опѣ ал меѣ вѣнекъвънтареа та! Дъпъ че прѣла дндърътеле резолюціи рѣеши иптимате пе калеа търѣглѣ консіліѣ локодіиторѣ рѣеск съв 1. Маѣ 1827 №. 10929 шѣ 5. Феврваріе 1828 №. 3241 аши фѣ довѣндѣт днвоіреа дналтеі Сале Маѣестъді преа сѣндѣте, спре а дескѣде дн оръшълъла Беѣшѣ, че се а-флъ дн търѣтълъла комѣтат ал Бѣхарълъшѣ шѣ есте дн доменѣл епѣскопѣеі зпѣте дела Opadia mare, спре вѣнеле комън шѣ маѣ вѣртос спре літерареа паціеі ромъне чеѣ тѣлат днсетате де днвѣдътъръ, зп педагогіѣм саѣ гимназіѣ мѣк, адекъ патрѣ класе граматѣкале шѣ о порта къ дѣкъ класе сістематѣче къ шкоале трѣвіале фндаѣт маѣ дѣнаѣнте дн капѣтал, ашъзъндъ спре сѣсѣдѣ-перее ачествѣ інстѣтѣтѣ літерарѣѣ 35,000 ф. дн товета конвенціоналъ шѣ каса школаръ къ алте едѣфіѣѣрѣ спре лъкъзіреа професорѣлор; — літерѣле фндаціонале лѣам фост аѣдерѣт спре преапалтъ днтърѣре днкъ дн 1828 дн 6. Октомврѣе, кареа аѣ шѣ зрмат прѣла преапалта резолюціе днтърѣтѣшѣт къ търѣтълъла консіліѣ локодіи-

торѣ рѣеск ал Ъгарѣеі дн 3. Іunie 1829, съв №. 16,311.

Дн зѣселе фндаціонале днѣ декларасем іntenѣдіа, къткъ де'мѣ вор пѣртѣні днтреѣ преѣѣрѣрѣле, воѣ рѣіѣка гімназіѣ днтрег, каре іntenѣдіе'мѣ, къ ажъторѣла лѣѣ Дъмнезеѣ, вѣнекъвънтърѣла днтрегѣреі теле, парте пептрѣ ачееа ам дорѣт а о дъче дн депліѣре, къчѣ вѣзвѣѣ, къ тіперѣмеа, де кънд с'аѣ днчепѣт ачест інстѣтѣт, дн асфел де тѣсъръ се аѣпъ ла дънскъла, днкът шѣ пѣпъ акъм аѣ тревѣт а се провѣза фѣекаре клас къ професор деосевѣт; парте іаръшѣ, пептрѣ ка сѣрманѣ тіперѣме дн пѣрдѣле ачесте, дн лѣнса сѣвсістѣндеі, съ пѣ фѣе сілітѣ а днтрегътпе кърѣла де днвѣдътъръ, пе пѣтѣнд трече ла алте інстѣтѣтѣрѣ маѣ дндепѣртате. Аша дар дѣпъ че 'мѣ ам къщѣгат тревѣнѣіосѣла фнд спре реалѣзарее іntenѣдіеі теле, ашъзъндъла ла лок сіѣр, дескѣд шѣ ефектѣве фндезѣ дн зѣсѣла оръшълъла Беѣшѣ гимназіѣ днтрег, адекъ дѣкъ класе де зманѣоре шѣ патрѣ класе граматѣкале шѣ порта къ сістематѣчеле еѣ дѣкъ класе, прекъм шѣ шкоалъ трѣвіалъ фндаѣт маѣ дѣнаѣнте дн капѣтал, декларѣндъ'мѣ іntenѣдіа че ам пептрѣ вечнѣка статорнѣіре а ачествѣ інстѣтѣт літерарѣѣ дн зрѣтѣоареде:

1) Даъ шѣ спре вечіе леѣїѣеск едїфі-
чїѣл че се афлѣ дн орѣшѣлѣ Беїѣш, фа-
дѣ кѣ residinѣа dominалѣ шѣ кѣ бїсерїка
romano-католикѣ, каре с'аѣ клѣдїт prin mine
шѣ кѣ спеселе теле дїн фѣндѣмѣнт, апої
дн anїї de кѣрѣнд трекудї с'аѣ organizat
асфелїѣ, днкѣт афарѣ de тревѣнчоаселе
днкѣперї пентрѣ фїекаре класѣ, шервеще
кѣ квартал комод ла кѣте шенте днвѣ-
дѣчеї дїн фїекаре клас, ла директорѣл шѣ
ла шасе професорї, карїї, de сїне се днде-
леце, кѣ тревѣе сѣ фїе неднсѣрадї; апої
ка тодї професорїї сѣ се поатѣ вѣкѣра de
венефїчїѣл кварталїал, даѣ шѣ леѣїѣеск спре
вечїе шѣ каса че вїне дн атїнѣере кѣ едї-
фїчїѣл школастїк, кѣмпѣратѣ іарѣшї кѣ
спеселе теле дела мошѣнїї лѣї Іоан Бо-
ром. Іар днвѣдеторїѣл школаї трївїале
а класеї днтѣїе нормале, фѣндате маї дїп-
паїнте дн капїтал, ва лѣкѣї дн кварталѣл
сѣѣ de маї паїнте. Челе дѣбѣ едїфїчїѣрї,
челе орѣндїсесет дн фѣндаціоналеле теле
дїнтѣїѣ пентрѣ квартїре професорале, вор
ретѣнеа сѣѣ словода теа дїспѣнере.

2) Фїекаре клас, атѣт de зманїоре
кѣт шѣ de граматїкѣ шѣ портѣ се ва мо-
дера кѣте кѣ зп професор асфел, днкѣт
сѣ се зрѣзе стрѣнс матерїїле прескрїсе
дн преаднзрата сїстемѣ лїтерарїе, про-
пѣсѣ пентрѣ днтрег рїгатѣл зпгѣреск. Не
лѣпгѣ ачеаста воїѣ, ка професорїї класе-
лор de зманїоре сѣ фїе статорпїчї, іар чеї
de граматїкѣ сѣ се сѣїе трептат, дела дн-
тѣїѣл пѣпѣ ла ал патрѣлеа клас de гра-
матїкѣ, шѣ дѣпѣ днплїнїреа черкѣлї аче-
стѣїа, іарѣшї сѣ се днтоаркѣ ла днтѣїа
граматїкѣ. Маї днколо, фїїндкѣ інстїтѣ-
тѣл ачеста есте фѣндат маї вѣртос пентрѣ
пацїа ромѣлѣ, intenѣїа теа аколо се дн-

тїнде, ка спре реїнтродѣчереа ортографїеї
кѣ лїтереле стрѣзѣне латїне шѣ спре гра-
матїка шѣ лїтератѣра ромѣлѣ сѣ се поар-
те грїжѣ днтр'адїнс, каре ка сѣ се поатѣ
маї вїне днплїнї, мї се vede кѣ кале а
днкредїнда ачеаста ла челе дѣбѣ класе de
зманїоре, зnde, ка сѣ пѣ се днпедече стѣ-
дїїле челе сїстематїче, воїѣ, сѣ се орѣп-
дѣїаскѣ о ѣрѣ днтр'о zi de рекреацїе не
фїекаре септѣмѣлѣ, дн каре сѣ се пропѣе
ачеаа de кѣтрѣ зпѣл дїн професорїї ачестор
класе, ка зп стѣдїѣ страордїнарїѣ.

3) Дн dotaѣїа ачестѣї инстїтѣт лїте-
рарїѣ, афарѣ de сѣма 35,000 фр. к. м. че
ам dat пентрѣ фѣндацїа гїмназїѣлї мїк,
маї днкїпѣ шѣ леѣїѣеск, (фѣрѣ de а маї
пѣтеа ревока), днкѣ о сѣмѣ de 37,000,
кареа днпрезпатѣ кѣ челелалт капїтал фа-
че о сѣмѣ de 72,000 фїорїнї арѣ., сокотїдї
треї дѣбѣзечерї ла зп фїорїн, каре капїтал
ашезат ла лок сїгѣр кѣ 6 ла сѣтѣ, адѣче
не ан зп интерес de 4320 фр. арѣ. Ачест'
интерес дн днпѣрѣдеск, шѣ пофѣтеск сѣ се
днтревѣе дн кїпѣл зрѣмѣторїѣ:

фр. к. м.

а) Дїректорѣлї локал, каре, дѣпѣ
днцелесѣл преа'налтелор орѣп-
дѣїелї норматїве тревѣе сѣ фїе
алес дїнтрѣ професорї, шѣ каре
ва фї тот'одатѣ шѣ професор
сѣплїнїторїѣ, воїѣ сѣ і се плѣ-
теаскѣ не анѣ

500

б) Ла дої професорї дїн класеле
зманїоре, дїнтрѣ карїї зпѣл ва
фї есхортатор, іар челелалт про-
фесор страордїнарїѣ ла лїмба
шѣ лїтератѣра ромѣнеаскѣ, кѣте
400 фр. к. м. не анѣ

800

- ц) Ла тоці професоріі дін класеле граматикале, каріи вор фі тот-д'одатъ ши катехедіи класелор сале, съ лі се деа пе анѣ кѣте 350 1400
- д) Дивѣцѣторіѣл шкоалеі а доа портале ва пріімі пе анѣ 300
- іар дивѣцѣторіѣл днтѣіеі класе портале ретѣне пе лѣнгъ про-vizia де дивѣцѣторіѣ трівіалѣ.
- е) Спре днкѣлзіреа шкоалелор пентрѣ фіе-каре клас хотѣреск кѣте треі стѣпжіні де лемне кѣ 3 фр. стѣжжінѣл 63
- ф) Днгріжіторіѣл шкоалеі саѣ аша пѣмітѣл кѣратор, каре днкѣ ва лѣкѣі дн едіфічіѣл школастік, ва авеа пе ан 50
- г) Пентрѣ консервареа атѣт а едіфічіѣлѣ школастік, кѣт ши а-касеі кѣмпѣрате пе сама квар-тірѣлѣ зпѣі професор, прекѣт ши пентрѣ кѣщігареа челор тре-звінчоасе шкоалелор, лас а се ерога пе ан 240
- дін кареа сѣмѣ де 240 фр. к. т., де пѣ с'ар консѣта тоатѣ дн ско-пѣл презіс, съ се кѣмпере пентрѣ дндемпареа тіперімеі чева премі-зрі, каре съ се днпардѣ днтре ті-періі че се вор осебі атѣт кѣ пор-тареа, кѣт ши кѣ стѣдіереа, ши тот дін ачеа сѣмѣ съ се тіпѣреаскѣ ла сѣдѣршітѣл фіекѣрѣі ан аша пѣмі-теле класіфікаціи.

Сѣта дн монетѣ арѣ. 3353 фр.

- х) Дін сѣта де 967 фр. арѣ. че ре-тѣне песте зіса ерогаціе, орѣндѣіеск съ

фр. к. т. се факѣ пѣне, кареа съ се днпѣрѣаскѣ дн тоатѣ зіса ла дивѣцѣчеі де соарте маі сѣрманѣ. Дін ачест' вінефічіѣ се ва днпѣртѣші тоатѣ тіперімеа ачестѣі інсті-тѣт, кареа се ва осѣві атѣт дн пѣртаре, кѣт ши дн дивѣцѣтѣрѣ, фіінд дн фрѣнтеа чеа дінтѣѣл, дн кінѣл зрѣтѣторіѣ: маі дн-тѣѣл съ се поарте гріжѣ де тіперімеа ро-птѣл де рітѣл греко-зпѣі, апоі де кѣмва врепѣл дін сѣкчесоріі меі саѣ алт каре ва фѣкѣторіѣ де віне ар воі а днтѣрї ачеа-стѣ фѣндаціе, сѣї фіе іертат а днтрѣпа сѣ-та ачеаста че еѣ ам лѣсаг'о пентрѣ пѣне, кѣ сѣта че ел ва дѣрѣі ши а о днтоарче спре фѣндареа а орї че феліѣ де семінаріѣ лѣнгѣ ачест' інстітѣт літераріѣ пентрѣ тіне-рімеа ротѣлѣ.

4) Маі днколо, ка сігѣрсіреа ачестеі фѣндѣціи ши інтенціи але теле кѣ атѣта сѣ фіе маі тѣпѣіатѣ, дн днцелесѣл зіселор ресолѣціи преа дналте, маніпѣлаціа еі кѣ гревтатеа легѣтѣрїі евікціеі се ва цінеа де епіскопѣл ротѣнеск ал Орѣзіи марї, іар фіінд сказнѣл вакант, де капітѣлѣл ачестѣі діецесѣ, ши дн фіекаре ан съ се ащеарпѣ сокотелі ла д. консіліѣ локоцііторіѣ ал Ънгаріеі деспре стареа актївѣ ши пасївѣ а поменітеі фѣндѣціи.

5) Дн сѣсѣл ачелорашї мілостїве ресолѣціи, афарѣ де днтѣіа портѣ, тоці професоріи се вор адеде дін клерѣл діеце-сѣлѣ ротѣнеск ал Орѣзіи марї, де кѣтре епіскопѣл ши фіінд вакантѣ епіскопіа, де кѣтре капітѣлѣл ачестѣі діецезѣ; іар але-шіі се вор пропѣне респектївеі дірекціи де літератѣрѣ, спре днтѣрїре, днпінтеа кѣ-реіа вор ши депѣне зп ексамен апробѣто-ріѣ. Ачеастѣ днсѣ днтѣрїгоаре дірекціе пѣмаі атѣт ва днгрїжі, ка съ пѣ се аплече *)

професорі невреднічі, іар дрепт арвіттаріѣ, де а лъпѣда не чеі пропъші де вор ші фі дъзъстраді къ калітъціле черѣте спре ачест' скоп, саѣ де а дъгесві не вреѣн інсѣ, песте воіа епіскопълѣі саѣ а канітъ-лълѣі, нѣ ва авеа нічі декът. Де сіне дъ-демегъндъсе, къ амъсзрат преа'налтелор оръндзіелі, дптрѣ депъпереа магістрілор ші тімпъл черкърїі лор, че сънт дптр'о формъ лъціте песте тоате інстїтътѣріле літераре дпн дптрег рїгатъл зпгъреск ші пърціле къ ел дппрезнате, дп зрпа преа-ндзратеі сістеме літераріе ші а оръндзіе-лілор нормале, тоді магістрії ші профе-сорїї сънт сзпъші, ка съ поатъ апої къ-пъта презентаціе.

6) Ачестъ фъндацие, де се ші адміні-стръ фъндъл еї дптр'ѣн кпн прїват, е сз-пъсъ інспекціеі пъліче, ка ші алте інофї-тътърї пъліче літераріе, прпн зрпаре, пре-кътм ва атърпа дпн партеа адміністраціеі літераріе, сіпгър, стрънс ші неміжлочїт дела чеа маї дпалтъ діректіе рідеаскъ а шкоамелор ші дпвъцътърїлор песте ді-стріктъл Оръзії марї: аша ші інформъ-ціле семестрале але професорїлор деспре спорїл ші дпапїтареа тіперїмеі школастїче дп шїнде ші пзртаре се вор ащерне прпн респектїва діректіе літераріе ла търїтъл Консіліѣ локодїторїѣ ріцеск ал Ънгарїеі.

7) Іар къ тіперїмеа, кареа аѣ дпвъцат дп гімназіъл чел мік, че маї папте л'ам фост фъндат, ші дпкъ дп а. 1828/9, с'аѣ дпчепѣт, де кзтва аколо аѣ дпплїніт кър-съл, съ нѣ фіе сілітъ а'шї дптреръпе кър-съл, саѣ а терце пентрѣ зрпареа ствділор ла локърї маї депъртате, рог, ка не віі-торїл анѣ школастїк съ се дпчепѣт дп-тъїа шкоалъ де зпаниоре саѣ реторїка;

ашїждере тѣ рог, ка пентрѣ адъпареа дп пзтър маї маре а тіперїмеі школастїче-ачест інстїтът літерарїѣ саѣ гімназізм маре ші дптрег, съ се пъліче прпн тоате ко-мітатърїле Ънгарїеі ші а Трансілванїеі, тре-къндъсе дп шїръл челорлапте гімназірї марї сістематїче.

8) Де ші е фъндат ачест інстїтът маї алес пентрѣ Ромъні, тотъші нѣ е скос де-ла ел афаръ нічі зп тіпър дпзъсзрат къ калітъціле черѣте прпн норматївзрї, фіе орї де че паціе ші релїціе ва фі. Къ тоате ачесте фїндкъ пзтъръл чел маї маре ал тіперїмеі дпн інстїтътъл ачеста дп фак ро-тъпнї, зіле де рекреаціе, афаръ де челе сістематїче, се вор дінеа ші сзрѣторїле ротънеції, каре сънт рекъпоскъте декрета-літер, лъсъндъсе словод тіперїмеі ромапо-католїче а терце ла сзрѣторїле сале дп вісерїка ромапо-католїкъ, іар тіперїмеа де лецеа греко-пезнїтъ, авънд еа тот зп фел де сзрѣторї ші церїмонїї дп слъжба Дзтнезеаскъ къ Ънідії, нѣ ва авеа ачестъ лівертате декът пзмаї атъпчі, кънд ва фі съ се кзмінече къ сфїнтеле таїне. Дп зіле де прелекції ва терце тоатъ тіперїмеа, орї де че копфесїе ва фі, ла вісерїка ро-тънеаскъ, аскълтънд аколо сф. літъргіе, че се ва слъжі де кътре зпъл дпн професорї.

9) Іар де кзтва ар дпчета ачест ін-стїтът, капїталъл фъндат, де'ппрезпъ нѣ а-рънда лецівітелор лѣї едіфічізрї (афаръ де дптъмплареа, кънд фїнд еѣ дпкъ дп віа-цъ а'шї оръндзі алтфелїѣ) съ се дптоар-къ жзштътате дп стїпендії пентрѣ тіперї-меа ротъпъ, ші анъміт пентрѣ чеа де ле-цеа греко-зпнїтъ, кареа с'ар депрїнде дп літератъръ, де кътре епіскопїї ромъні ал Оръзії марї, орї фїнд скавпъл вакант, де

кѣтре капітѣлѣ пѣмитѣлѣ diegeze, дѣсѣ пѣмаі ла ачеі тінері, каріі се вор осѣві а-тѣт дѣ пѣртаре, кѣт ші дѣ дѣвѣдѣтѣрї, d'ndvice fie кѣрѣа кѣте чіпчїзечї фїорїні аррїнт пе ап: іар чеалалѣ жѣтѣтѣте сѣ се дѣтревѣ спре dotarea semınarıbлѣ mık dın Oradia mare ал Ромѣнілор де леѣеа греко-внїтѣ.

Спре акѣрор адевѣр ші маі mare пѣ-тере даѣ ачесте літере фѣндаціонале сѣв-скрїсе кѣ дѣсѣшї тѣпа теа шї дѣтѣрїте кѣ сїгїлѣ меѣ епїскопеск, сѣвїцерпѣндѣле спре дѣпалта дѣтѣрїре. Дат дѣ Oradia mare дѣ 5. Феврварїе 1834.

(Л. П.)

Samuil Vălcuț, епїскопѣл ромѣлеск ал Орѣзїї marї de леѣеа греко-внїтѣ.

Маі тѣрѣїѣ аѣ dotat ачест gimnazїѣ кѣ о тоарѣ пе Холод фоарте тѣлт імпортѣ-тоаре. Іар прїп тѣстатѣнт л'аѣ дѣзѣстрат кѣ вѣстїта са бїбліотекѣ кѣпрїнѣзѣтоаре де кѣтева мїі томѣрї. Din Kokod.

Măntean,

КЪНТЕК ВЕКІѢ. *)

Цїнѣтѣл Хѣрлѣлѣві арѣ фрѣтѣседї кѣ тотѣл партїѣлларе але лѣї. Фѣр' а ворѣї де podgoria Котнарїї, вѣстїтѣ прїп вїнаѣеле сале, дѣ ел гѣсеѣе чїнева деалѣл Каталї-неї, де каре де шї історїа вѣ поменѣе, tradїtia пе спѣне кѣ се пѣтеѣе асѣел де пре пѣтеле знеї прїнѣесе ромѣнче, каре скѣпасе де о пѣвалѣ дѣштѣнеаскѣ дѣ вѣрѣл лѣї, знде фѣкѣнд шапѣзрї шї ба-терїї се апѣрѣ кѣ слѣїле сале. Рѣїнеде орашѣлѣ Котнарїї, знде зп Domn аѣ фост

дѣтемеат о зпїверсїтате вѣстїтѣ пе вре-міле ачеле; дѣбѣ вїсерїчї, зпа орѣодокѣс, алта католїкѣ zidite de алдї дої прїнѣї ро-мѣнї; вѣчїзрї цїгантїче, пе каре орї кѣт саѣ іспїтїт чокапѣл Bandalilor, тот пѣ л'аѣ пѣтѣт дѣкѣ сѣрпа де тот. Дѣтѣвѣра ва рошіе, фанѣтѣ варѣварѣ шї mare а зпѣї mare Domn*), каре ка се ласѣ зп монѣ-ment фїорос а вїтежіеї сале, дѣжїтѣл Лешї ла пѣлг шї семѣнѣ о дѣтреагѣ кѣтпїе кѣ гїндѣ, стропїндѣо кѣ сѣдоареа шї кѣ сѣп-целе дѣштѣлеск. — Гїнда аѣ prodѣс стѣ-жарї зрїешї, шї кѣнд вѣптѣл клатїнѣ фрѣн-зеле лор, се азде зп цетѣт тѣлгѣїос ка дѣ пѣдѣреа Dodonei. Маї дѣколо везі зп істїн де пѣтѣнт пѣмїт подѣл де лѣт, каре зпѣе дѣбѣ прѣпѣстїї, шї алѣтѣреа зп іс-вор вїѣ че се клатѣ фѣпѣтѣпа Черѣлѣї.

Дѣ локѣл ачеста аѣ фост тѣїат вїтеа-зл Драгомїр, каре кѣтезасе асе дѣнатора де фїїка лѣї Padѣ Mixnea, пѣлгѣрїнд кѣ плевеа лѣї сѣпцеле патрїчїан, ш. а. ш. а. Тоате ачесте веки ретѣнїде а славеї стре-мошѣдї, фѣкѣте пе тѣсѣра оаменїлор марї шї пе каре пої mirmidonї деѣнепѣрацї пѣ ле пѣтем нїчї прѣдѣї нїчї дѣдеде, ле vїzїtam кѣлѣзїт де зп вѣтрѣн mazїл dın Котнарї, ла каре трѣсесем ла газдѣ.

— Нѣ цїїѣ кареї валта знде аѣ перїт атѣта кѣлѣрїме лѣшаскѣ дѣ времеа Do-мнѣлѣ Костантїн Кантемір, ам дѣтреват пе кѣлѣзѣл меѣ.

— Н'аѣ фост нїчї одатѣ валѣтѣ, че пѣ-маї зп лок клеїос, плїн де мѣлѣне, коло де вале.

— Ынде мї се дѣглодасѣрѣ роцїле трѣсѣреї?

*) Trimic din Iasi.

*) Стефан.

— Да, ши дикъ акъм е варъ, дар тоа-
мна пъ е де дъмлат, ши леші аъ веніт
деспре тоампъ. Амї спънеа татъл меъ
къ спънеа вънъл съъ, каре аъ фост дп
вътъліа ачеа къ капітанъл Търкелец, къ
мълці леші аъ періт аіче, ши къ дпмъра-
тъл дешеск де чъдъ ши де тъние вътеа къ
савіа пе тлапї лзілікъндъле: „смадпъ зпрїті
іак совакі,“ адекъ, ръшіне съ твріді какъпї.
— Кантемір с'аъ пъртат къ таре дп-
целепчїзне дп прїчіна ачаста: ел ера въп
Domn.

— Бъп ши пъ преа; аъ оторжт пе
дої въпътате де воіерї, пентръ кѣї да пе
фоаіе ши пъл лъса съ'ши факъ мендрїле:
дар аша аъ фост де кънд дї дара поастръ.
Дрептъл зъмъл тотдеазна къ капъл спарт.

— Поате, дар ми се паре мошъле, къ
пъ прѣ аведї дрептате жълвїндзвъ тот де
Domnї, ши пъ де воіерїї, каре сътъеск прѣ
Domnї.

— Ачеї дої, пе каре іаъ тѣят, пъл
сътъзіа де рѣъ. Еї дї зічеа: Мъріа та маї
дес къ пахаръл ши маї пар къ віръл, къ пъ
поате дара, ши авеа дрептате, дпсъ чїне'ї
аскъла!

— Мірон логофѣтъл зпъл дїп хропї-
карїї пондрї ши Величкъ хатманъ ера прїе-
тенї лзі Кантемір. Ел пъ іар фї оторжт,
дакъ пъ л'ар фї дндемнат міністръл лзі
Iordake Росет вістернікъл, ши Кантемір аъ
пльнс тълт к' аъ фѣкѣт аша пѣкат. Жъде-
кънд дар, къ ши Domnїї аъ слъвїчъніле лор
ка ши чеїмалці оаменї, тревъе а осънді пе
сфетнікъл, че'л дндемпъ ла ачаста.

— Чїне шїе поате къ аї кѣвът Дъ-
мпеата. Лас съ се тълънче лзпїї, ка съ
маї ресъфле оїме. Кънд аъ твріт воіерїї
ачеїа, ешісъ ши зп къптек, каре'л шїеа та-

тъл меъ де рост; ми се паре къ'л ам пре-
скріс.

— Мъ рог казтъ'л ши мї'л дъ, ам
стрїгат.

— Че съ фачї Дъмпеата къ ел. — Дъ-
мпеата ещї воіер, ши къптекъл ачеста пзі
фѣкѣт де воіер, пічі пентръ воіерї. Шїї
Дъмпеата, къ воіер ла воіер пѣшї фаче
къптек. Коръ ла коръ пъ скоате окїї.

— Фїе кѣм зічі, пѣмаї дѣ'мї къптекъл.
Ажвпгънд ла газдъ, мазілъл тѣлтъ
време л'аъ къвтат, дпсфършіт дптр'ъп колд
пе помїдъ гъсїнд зп гїздан векїз дп дескі-
съ, ши дїптръ зп сток де търфълоаце де
мошіе, каре'л съръчїсеръ де тот къ жъде-
къділе, скоасе о хъргіе афъматъ, пе каре'мї
аъ dato. Четїндзо ам рѣмас кѣпрїне де мї-
раре, възънд къ оаменїї де пе атвпчї макар
къ пъ 'пвѣдасеръ граматїка, пъ скріеа маї
рѣъ дежѣт акъм: іатъ къптекъл ачела пре-
скріс дптокмаї де пе а мошпеагълї.

Кантемір ера зп Domn,
Алтфел прѣ де треавъ ом:
Нѣмаї дара кам прѣда.
Воіерїї възънд аша,
Дї зічеа: Мъріата!
Къ пахаръл дндесече,
Дар къ віръл маї рѣреце.

Domnъл ла масъї пофтеа,
Шї къ Котпар дї чїнстеа,
Пълъ че дї дптъта.
Воіерїї кънд дпкіна,
Дї зічеа: Мъріата,
Къ пахаръл дндесече,
Дар къ віръл маї рѣреце.

Ел дпсъ пѣї аззіа,
Жъвзіа, тълка ши веа,
Шї 'п самъ пъ ле въга,
Воіерїї се сѣпъра,
Шїї зічеа: Мъріата,

Къ пахаръа дндесеце,
Дар къ вѣрѣа маѣ рѣреце.

Дитр'о зі с'аѣ адзнат,
Шаѣ фѣкѣт дитре еѣ соат,
Кънд ла диван іа жема,
Цара де а жѣдека,
Съ'ї зікѣ: Мъриата:
Къ пахаръа дндесеце,
Дар къ вѣрѣа маѣ рѣреце.

Домнѣа дакѣ аѣ възѣт,
Къ къ шага л'аѣ трекѣт,
Ші къ вор ал дърѣа,
Къчѣ воіеріѣ пѣ 'нчета,
Аѣ зіче: Мъриата,
Къ пахаръа дндесеце,
Дар къ вѣрѣа маѣ рѣреце:

Фоарте тѣлт с'аѣ тѣпиеат;
Не доѣ дін еѣ аѣ тѣят,
Ка доар' де еѣ ва сѣтѣа,
Ші пѣ'ї ва маѣ аскѣлга,
Зікѣндѣ'ї: Мъриата,
Къ пахаръа дндесеце,
Дар къ вѣрѣа маѣ рѣреце.

Еѣ ле тоарте съ дѣчеа,
Ка ла ванкет ші ридеа,
Пар къ пічѣ пѣ ле пѣса,
Ші 'н гѣра маре стріга:
Еа'н аззі; Мъриата,
Къ пахаръа дндесеце,
Дар къ вѣрѣа маѣ рѣреце.

Спѣн къ кѣм іа оторѣт,
Домнѣа не лок с'аѣ кѣт,
Къчѣ дндатѣ че 'нпонта,
Атѣндѣі с'арѣа,
Ші'ї зічеа: Мъриата,
Къ пахаръа дндесеце,
Дар къ жафѣа маѣ рѣреце.

Не ла несерічѣ аѣ пѣс,
Д' аѣ дат літѣрніѣ д' ажѣс,
Ка доар' дѣ ва дѣпѣка;
Дар пріи сомн тот дѣ віса,

Зікѣндѣ'ї: Мъриата,
Къ пахаръа дндесеце,
Дар къ вѣрѣа маѣ рѣреце.

Не авѣнд пічѣ кѣм регаз,
Де чѣдѣ ші де неказ,
Аѣ тѣрпѣ Мъриаса.
Нородѣа дѣ дѣгропа,
Зікѣндѣ'ї: Мъриата,
Къ пахаръа дндесеце,
Дар къ вѣрѣа маѣ рѣреце.

n.

Ф А Б Ъ Л Ъ.

Вѣпѣторѣа, вѣлпеа ші леопардѣ.

Вѣпѣторѣа, каре епѣсе дитр'о зі ла
вѣпѣтоаре, възѣ о вѣлпе алергѣнд ші сѣ-
рїад к' о маре тѣпѣрїндѣ прїи кѣтѣпїе. До-
рїнда де а авеа піелеа еѣ, каре се арѣта къ
тѣ вѣр преа фрѣмос, дѣ фѣкѣ ка сѣ п'о
піарѣ дін ведере, обсервѣ ші кѣпоскѣ ві-
зѣпа, ѣнде інтра. Сѣпѣ о гроапѣ апроапе
де інтрапе, ші акоперїнд'о къ раскоте ші
хѣдїш пѣсе тѣ стѣрф, ші се аскѣпсе сѣ
пѣндеаскѣ, ацентѣнд ка вѣлпеа сѣ віе сѣ
се прїнѣзѣ.

Дѣпѣ кѣтѣва време вѣлпеа епї дін
вїзѣпа са, ші маѣ дѣтѣвѣ фѣ атрасѣ де ті-
роѣа стѣрфѣлѣ, се апропїе пѣпѣ ла мар-
цінеа гропѣї, дар, ла ведереа раскотелор,
се дндѣі де оаре карѣ дѣшелѣчѣне. Міро-
сѣа, каре віне дінтра'ачест лок, зісе еа дѣ
сіне, дѣмі дѣ віаѣзѣ, дар поате сѣ фїе вр'о
гроапѣ ачї де десѣпт, ші пѣстрареа вїедїї
теме есте маѣ префератѣ, декѣт пѣлѣчереа
де а тѣпѣка ачѣеа че възѣ. Креерїї теї, дѣ-
тра'адѣвѣр, сѣпт дѣвѣлсѣтїдї де тіросѣа
чел пѣлѣкѣт ал ачѣщїї кѣрпї; дар дѣтра-
чѣеашї време дѣ сімѣ тѣрѣвѣраді де прїмеж-

diea, каре поате, есте аскъпсѣ дптрѣиса. Оаменї чеї кѣ мїнте нїчї одатѣ п'аѣ дп-
фрѣпгат прїмеждїеа дпведератѣ, нїчї аѣ дп-
трепрїнс чева, каре ар фї пѣтѣт сѣ де адѣкѣ
чеа маї мїкт прѣждїдїе. Аволо тнде афлї
тп пас аневое, зїк дпцелендїї, трацете кѣ
тп пас дпапої. Ачест дѣвїток поате фї
порт кѣм се веде, дар поате їарѣшї сѣ'л
фї пѣс чїева ачї дптр'адїнс, ка сѣ тѣ факѣ
сѣ каз дп кѣрсѣ. О пѣдѣре п'аре пѣмаї
коначї шї копѣчеї, кѣте тп леопард се гѣ-
сеце тне орї прїп трѣиса. Отѣл пѣ поате
сѣ шї пѣрѣсеаскѣ порокѣл, есте адеврѣат,
дар есте маї вїне а пѣ фаче нїмїк фѣрѣ тѣ-
сѣрѣ шї дпделенчѣне. Дїп дѣв лѣкрѣрї че
се дпфѣдїшеазѣ, дїптре каре тѣл есте
прїмеждїос, шї чел-алт фѣрѣ прїмеждїе,
воеск маї вїне сѣ тѣ хотѣреск а зрѣма пѣ
чел дїп зрѣтѣ. Вѣлпеа кѣ ачест резонамет
лѣсѣ стѣрѣл шї шї скѣпѣ вїада треканд
дпаїнте.

Дѣпѣ пѣдїпѣ време дп зрѣтѣ тп лео-
пард порт де фоате се коворѣ дѣпѣ тѣп-
те шї венї пѣпѣ ла стѣрѣ, се арѣпкѣ д'а-
сѣвра фѣрѣ а маї делївера; дар дптр'ачеасшї
време кѣзѣ дп гроапѣ. Леопардѣл гѣндї
кѣ вѣпѣторѣл вїне сѣї рѣдїче прада са,
каре кѣзѣсе дппревѣпѣ кѣ дѣпсѣл, шї пѣ
каре дпчепѣсе а о тѣпка, се асѣрлї асѣ-
прѣї шї'л фѣкѣ вѣкѣдї. Дптр'ачест кїп
вѣпѣторѣл лаком де пїелеа вѣлпеї сѣвѣршї
зїделе сале, шї вѣлпеа кѣ мїнте шї кѣм-
пѣтѣтѣ скѣпѣ дїп прїмеждїеа де каре ера
амерїацѣтѣ.

Тот дптр'ачест кїп шї ачеїа, каре казѣ-
тѣ чеаа че п'аѣ, шї фѣрѣ каре ар пѣтеа

трече, се фак ровї дїп словозї че ера, ровї,
зїк, асфел, дпкѣт пѣ сѣпѣт маї тѣл стѣ-
пѣнї пѣ дпсѣшї вїада лор. —

N. Nenovici.

Мѣсѣрѣ дпцелендїеа епїтропїа
дпвѣдѣтѣрїмор пѣвлїче дпІашї.

Дпвѣдѣтѣра клїрїчїмор, менїдї а дп-
тра дп тагма преодїеї, потрївїт кѣ стареа
шї тревзїнга де фадѣ, с'аѣ статорнїчїт дп
кѣре де чїпчї анї. Дар фїндкѣ дѣпре лѣцї-
реа реглентѣлѣї органїк кап ІХ, §. 415
пѣ се пот прїїмї ла семїнарїе тїнерїї, дѣкѣт
ажтпгѣнд дп вѣрстѣ де чїпчїспрезече анї,
апої неапѣрат зрѣеазѣ, ка пѣпѣ атѣпче сѣ
аїбѣ еї петректѣ кѣрсѣл скоалелор дпчепѣ-
тоаре, каре пѣ сѣ афлѣ ла семїнарїе. Дре-
птачееа се фаче кѣпоскѣт, кѣ фѣрѣ плїнїреа
ачестеї кондїдїї, нїмене се ва прїїмї де клї-
рїк, дпкѣт фїї преодїмор шї алдї дорїторї,
карїї аѣ илекаре кѣтрѣ астѣ тагтѣ, тревѣе
маї дпаїнте сѣ дпведе регѣлат ла скоалеле
дпчепѣтоаре. пѣла дїпѣтѣрї сѣѣ дп капїта-
лїе, шї сѣ депѣ ексамен дїп дпвѣдѣтѣрїе
орѣндзїте, вѣшїгѣнд шї атестат формалнїк
де а лор шїїнде шї вѣне пѣртѣрї.

Де асемеѣе, пѣпѣ ла дпкеереа апѣлѣї
1844, есте тѣрїнїтѣ тѣсѣра провїзорнїкѣ
де а се прегѣтї ла семїнарїе дїп даскалї
кандїдадї пѣпѣрѣ преодїе, їар де атѣпче а-
чешїе пѣ сѣ вор прїїмї, дакѣ маї дпаїнте
пѣ вор фї фѣкѣт кѣрсѣл сѣс арѣтат а дпвѣ-
дѣтѣрїмор дпчепѣтоаре, шї пѣ вор дпфѣ-
дїоша атестат формалнїк їскѣлїт де комї-
тетѣл де їнспекдїе а ачелор скоале, дпкѣт
кѣ дпчепѣтѣл апѣлѣї 1843 пѣмаї дїп асеме-
неа кандїдадї, зрѣмѣнд тревзїнга, се вор
пѣтѣ прегѣтї пѣпѣрѣ тагма преодїеї.

(Іскѣлїдї) N. Сѣдѣ шї Г. Гїка.

G. Asaki.